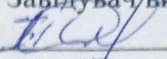

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ІНФОРМАЦІЇ ТА
РЕГІОНАЛЬНИХ СТУДІЙ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач випускової кафедри
 Ніна РЖЕВСЬКА
« 15 » 06 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 291 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ,
СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»

Тема: **«СУПЕРЕЧНОСТІ МІЖ СУЧАСНОЮ
САМОІДЕНТИФІКАЦІЄЮ КИТАЮ ТА ЙОГО СПРИЙНЯТТЯМ НА
СВІТОВІЙ АРЕНІ»**

Виконавець: здобувач вищої освіти 4 курсу, 408 групи, Вдовенко
Маргарита Ігорівна

Керівник: професор кафедри МВ і РС Ялі Максим Харлампійович

Нормконтролер

_____
(підпис)

Олексій МЕНДРИН

КИЇВ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ КИТАЮ.	5
1.1. Поняття, зародження та витоки самоідентифікації.....	5
1.2. Принципи, цінності та культурні характеристики Китаю.....	11
РОЗДІЛ 2. СПРИЙНЯТТЯ КИТАЄМ США ТА ЄС.....	16
2.1. Погляди Китаю щодо США	16
2.2. Ставлення Китаю до ЄС.....	22
РОЗДІЛ 3. ВІДНОШЕННЯ КРАЇН ЄС ТА США ДО КИТАЮ	26
3.1. Перцепція Сполучених Штатів щодо Китаю.....	26
3.2. Переконавання ЄС щодо Китаю.	34
3.3. Порівняльний аналіз відношення США та Європи з Китаєм.	40
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	48

ВСТУП

Актуальність теми полягає у зростаючому значенні Китаю як великої світової держави та його зростаючому впливі на світову політику. Розуміння самоідентифікації Китаю має важливе значення для розуміння його мотивацій, цінностей і прагнень, оскільки він стає все більш активним учасником міжнародної політики, економіки та безпеки. Для України це важливо тим, що вона зможе отримати глибше розуміння зовнішньополітичних пріоритетів Китаю, його інтересів, цілей задля майбутньої співпраці. Також Китай відіграє важливу роль у геополітичній сфері, особливо в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Дослідження самоідентифікації Китаю допоможуть Україні краще зрозуміти його військові стратегії, регіональні амбіції та потенційні загрози. Це може допомогти Україні вдосконалити свою зовнішню політику, забезпечити національну безпеку та сприяти стабільності в регіоні.

Метою дослідження є вивчення Китаю як держави, поглинаючись в історію його розвитку та його відношення з головними представниками міжнародної арени – США та ЄС.

Об'єкт дослідження: визначення самоідентифікації Китаю

Предмет дослідження: сприйняття Китаю на міжнародній арені.

Методи дослідження: проведено всебічний огляд відповідної літератури, включаючи наукові праці, книги та статті, щоб отримати уявлення про існуючий обсяг знань про сучасну самоідентифікацію Китаю та його сприйняття на світовій арені. Проаналізовано виклики і конфлікти, з якими стикається Китай у формуванні свого глобального іміджу. Використано історичний аналіз, аби простежити історичне коріння самоідентифікації Китаю і дослідити, як вона сформувала його сприйняття на світовій арені. Вивчаючи історичні події, політику та культурні чинники, ви можете визначити спадкоємність і зміни в самоідентифікації Китаю та їхній вплив на його глобальне сприйняття. Проведено порівняльний аналіз внутрішньої та

зовнішньої політики Китаю, щоб виявити будь-які протиріччя або конфлікти між його самоідентифікацією та діями на світовій арені.

Головними завданнями є:

1. Аналіз джерел по темі самоідентифікації, історії Китаю, відносин Китаю ЄС та США
2. Розуміння актуальності та важливості теми роботи.
3. Використання аналітичного мислення, міркування та власних поглядів для написання роботи а також створення висновків становлення самоідентифікації Китаю на його сприйняттям на міжнародній арені.

РОЗДІЛ 1. САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ КИТАЮ

1.1. Поняття, зародження та витоки самоідентифікації.

Поняття самоідентифікації є фундаментальним аспектом залучення людини до політичної сфери, формуючи її приналежність, переконання та поведінку у сфері управління.

Політична ідентифікація - це процес, за допомогою якого індивід розвиває почуття приналежності до певної політичної ідеології, партії чи руху. Йдеться про формування політичних уподобань, переконань, цінностей та установок, які визначають залучення індивіда до політичної сфери. Політична самосвідомість включає як свідомі, так і несвідомі процеси, за допомогою яких індивіди політично сприймають і позиціонують себе в ширшому політичному контексті.

По суті, політична самосвідомість є засобом, за допомогою якого індивіди виражають свою політичну ідентичність і налагоджують зв'язок з однодумцями, які поділяють схожі політичні цінності та цілі. Це спосіб артикулювати свій політичний світогляд, погоджуватися з певними ідеологічними принципами та брати участь у політичному дискурсі та діяльності. Політична самосвідомість включає кілька вимірів, кожен з яких дає унікальне уявлення про політичну ідентичність людини.

Існує поняття як «Ідеологічна орієнтація» - це набір принципів і цінностей, які визначають ширший політичний світогляд людини та її розуміння політики і врядування. Політичні ідеології, такі як лібералізм, консерватизм, соціалізм, лібертаріанство та фемінізм, представляють різні підходи до соціальної організації, прав особистості, економічних систем та ролі уряду. Люди можуть симпатизувати певній ідеології, або ж поєднувати переконання різних ідеологій, щоб сформувати своє політичне самосприйняття.

Загалом, політична приналежність означає приналежність до певної політичної партії або руху. Політичні партії є організаційною структурою, яка

представляє і просуває певну ідеологію або політичний порядок денний. Люди можуть вважати себе членами або прихильниками певної політичної партії на основі спільних цінностей, політичних уподобань або сприйняття здатності партії задовольнити їхні власні інтереси та проблеми. Я так і зробив. Політична приналежність часто слугує реальним вираженням ідеологічних уподобань людини та надає можливості для політичної участі та представництва.

Ще одною складовою є проблемно-орієнтована ідентифікація - це визначення пріоритетності певних сфер політики або соціальних питань у процесі прийняття політичних рішень індивідом. Це передбачає зосередження на конкретних питаннях, таких як охорона здоров'я, зміна клімату, імміграція та громадянські права, а також участь у позиціях, політиці та рухах, які стосуються цих питань. Проблемно-орієнтована ідентифікація дозволяє людям зосередити свою політичну енергію та зусилля на сферах, які вони вважають найбільш важливими, виступаючи за конкретні політичні зміни та реформи.

Важливо зазначити, що політична самосвідомість не є ані фіксованою, ані статичною. Вона може розвиватися з часом, коли люди отримують новий досвід, беруть участь у політичних дебатах та переоцінюють свої переконання і цінності. На політичне самосприйняття впливає багато факторів, зокрема особистий досвід, сімейне виховання, освіта, соціально-економічне походження, культурні впливи та вплив політичної інформації та наративів. Крім того, зовнішні події, соціальні тенденції та політичне середовище також можуть впливати на політичне самосприйняття людини та країни.

Витоки політичної самоідентифікації можна простежити ще на зорі людської цивілізації та розвитку соціальних і політичних систем. З розвитком людських суспільств люди почали формувати окремі політичні ідентичності на основі своїх ролей, приналежностей та взаємодій у цих системах. Походження політичної самоідентифікації переплітається з історичними,

культурними та ідеологічними факторами, які формували управління та динаміку влади протягом всієї історії людства.

Зародження політичної самоідентифікації можна спостерігати в стародавніх цивілізаціях, де люди ототожнювали себе з конкретними правителями, містами-державами або політичними системами. Наприклад, у стародавній Месопотамії люди ідентифікували себе з відповідними містами-державами, такими як Шумер, Аккад чи Вавилон, які управлялися різними політичними структурами. Ця приналежність часто ґрунтувалася на спільних культурних, мовних чи історичних зв'язках.

У Стародавній Греції сформувалася концепція громадянської участі та політичної самоідентифікації. Афінська демократія, зокрема, запровадила поняття активного громадянства, коли люди ідентифікували себе як громадяни полісу (міста-держави) і брали участь у прийнятті політичних рішень через збори та голосування. Ідентифікація громадян зі своїм містом-державою та його політичними інститутами відіграла вирішальну роль у формуванні політичної активності та ідентичності.

В епоху Просвітництва 17-18 століть відбулися серйозні зміни в політичній думці, що призвело до появи сучасних політичних ідеологій. Такі мислителі, як Джон Локк, Томас Гоббс і Жан-Жак Руссо, сформулювали теорії управління, індивідуальних прав і суспільних договорів, які заклали основу для ліберальних, консервативних і соціалістичних ідеологій. Поява цих ідеологій ознаменувала відхід від традиційних політичних структур і створила нові рамки для політичного самоусвідомлення. Люди почали асоціювати цінності та принципи, які підтримували ці ідеології, такі як особиста свобода, рівність і соціальна справедливість. Епоха Просвітництва відіграла ключову роль у формуванні нашого сучасного політичного саморозуміння, забезпечивши інтелектуальну основу та альтернативне бачення того, як організовано суспільство та уряд.

Важливу роль у виникненні та розвитку політичної ідентичності відіграли соціокультурні фактори. Релігія, національність, етнічна приналежність, соціальний клас і культурні норми впливають на те, як люди сприймають себе політично і як вони ставляться до певних політичних ідентичностей. Наприклад, релігія часто відіграє центральну роль у політичній самосвідомості. Історичні приклади включають приєднання людей до католицької церкви або протестантських деномінацій під час Реформації, або ідентифікацію людей з ісламськими політичними рухами, заснованими на спільних релігійних переконаннях і цінностях.

Національність та етнічна приналежність також впливають на формування політичної самоідентифікації. Люди можуть сильно ідентифікувати себе зі своєю національною або етнічною групою, узгоджуючи свої політичні переконання і лояльність з політичними переконаннями і лояльністю своїх відповідних громад. Це можна побачити в націоналістичних рухах, боротьбі за незалежність або в політичних партіях за етнічною ознакою. Соціальний клас був важливим фактором політичної самоідентифікації протягом всієї історії. Люди з різним соціально-економічним становищем часто симпатизують політичним рухам та ідеологіям, які просувають їхні економічні інтереси або соціальну рівність. Робітничий рух, соціалістичні партії та буржуазно-ліберальний рух є прикладами того, як соціальний клас впливає на політичне самосприйняття.

Сучасна політична самоідентифікація характеризується динамічним і різноманітним ландшафтом, що відображає складність сучасних суспільств. Вона формується під впливом різних факторів, включаючи глобалізацію, технологічний прогрес, соціокультурні зрушення та еволюцію політичних ідеологій. Розуміння сучасної політичної самоідентифікації вимагає вивчення її плінності, поляризації та появи нових форм політичної участі.

Нинішня політична самосвідомість демонструє більшу мінливість, ніж у попередні періоди. Люди більш схильні приймати гнучкі та гібридні політичні

ідентичності, що базуються на позиціях, пов'язаних з різними ідеологіями та питаннями. Цю мінливість можна пояснити розширенням доступу до інформації, залученням до різних точок зору та розмиванням традиційних соціальних і політичних кордонів.

Більше того, сьогодні люди схильні надавати пріоритет конкретним питанням, а не бути суворо прив'язаними до однієї ідеології чи політичної партії. Вони можуть вважати себе лібералами в соціальних питаннях, але дотримуватися консервативних поглядів в економічних питаннях, або навпаки. Така плинність відображає усвідомлення того, що політична ідентичність не є монолітною і може охоплювати різні переконання та цінності.

Сучасне політичне самоусвідомлення характеризується поляризацією, що особливо помітно в багатьох демократичних суспільствах. Політичні дебати дедалі більше поляризуються за ідеологічними ознаками, а люди схильні займати крайні позиції замість того, щоб шукати точки дотику. Така поляризація може призвести до ментальності "ми проти них", коли політична ідентичність переплітається з політикою ідентичності, заснованою на таких факторах, як раса, стать, релігія та соціально-економічний статус. Політика ідентичності призвела до формування різних груп інтересів, які борються за права і визнання певних маргіналізованих спільнот. Хоча політична ідентифікація на основі ідентичності може сприяти інклюзивності та соціальній справедливості, вона також може поглиблювати розбіжності та перешкоджати конструктивному діалогу між різними групами.

Останніми роками спостерігається зростання популістських рухів, які кидають виклик існуючим політичним інститутам та елітам. Популістські лідери часто звертаються до тих, хто відчуває себе залишеним позаду глобалізацією, економічною нерівністю та культурними змінами. Популістська політична самосвідомість характеризується відмовою від традиційних політичних інститутів, акцентом на національній ідентичності та

обіцянкою повернути владу народу. Популістські рухи часто експлуатують розбіжності в суспільстві, використовуючи риторику, яка посилює почуття колективної ідентичності та сприйняття загроз з боку зовнішніх сил. Вони використовують розчарування тих, хто відчуває себе відірваним від основної політики, і створюють платформу для їхнього політичного самоусвідомлення.

Цифрова епоха зробила революцію в політичній самосвідомості та політичній участі. Платформи соціальних мереж і цифрові комунікації демократизували доступ до політичних дебатів, дозволивши людям висловлювати свої політичні погляди і спілкуватися з однодумцями по всьому світу. Онлайн-спільноти, форуми та соціальні мережі стали центрами політичної самосвідомості та мобілізації. Цифрове середовище також породило нові форми політичної участі, такі як онлайн-активізм та кампанії, що базуються на конкретних проблемах. Тепер люди можуть співпереживати і підтримувати причини, які виходять за межі їхніх безпосередніх географічних меж і національних кордонів. Це уможливило появу транснаціональних рухів, зосереджених на таких питаннях, як зміна клімату, права людини та соціальна справедливість, що сприяють формуванню глобального громадянства та відчуття зв'язку.

Відмінності між поколіннями відіграють важливу роль у сучасній політичній ідентифікації. Молоді покоління, такі як міленіали та їхнє покоління, часто мають інші політичні погляди та уподобання порівняно зі старшими поколіннями. Вони надають пріоритет соціальним та екологічним питанням, цінують різноманітність та інклюзивність і схильні до більш прогресивних ідеологій. Політичне самоусвідомлення молодого покоління формується під впливом унікального досвіду дорослішання в цифровому світі, зростаючої залученості до глобальних проблем та впливу економічних і соціальних змін. Ця зміна поколінь може змінити політичний ландшафт і пріоритети на наступні кілька років.

Отже, сучасна політична самоідентифікація характеризується мінливістю, поляризацією, зростанням популізму, впливом діджиталізації та зміною поколінь. Сьогодні люди орієнтуються в складному політичному ландшафті, де численні ідентичності, позиції, що базуються на питаннях, і культурні чинники формують їхню політичну самоідентифікацію. Визнання різноманітних форм сучасної політичної самоідентифікації є важливим для розуміння динаміки політичної поведінки, створення коаліцій та майбутньої траєкторії розвитку політичних систем.

1.2 Принципи, цінності та культурні характеристики Китаю

Досліджуючи витoki та еволюцію самоідентифікації Китаю, ми отримуємо глибше розуміння його складної історії та сил, які сформували його національну ідентичність. Від стародавніх міфів і філософських ідеологій до імперського правління, революційних рухів та ідеологічних зрушень - шлях Китаю до самоідентифікації відображає безперервну боротьбу за примирення традицій із сучасністю та визначення свого місця у швидкозмінному глобальному ландшафті.

Витoki китайської цивілізації можна простежити в епоху неоліту, близько 10 000 років до н.е., коли в долині Жовтої річки (Хуанхе) з'явилися перші сільськогосподарські поселення. Найважливішою неолітичною культурою Китаю була «Культура Хуншань» (4700-2900 до н. е.) і «культура Яншао» (5000-3000 до н. е.) е.). Культура Хуншань на північному сході Китаю відома нефритовим різьбленням фігурок тварин і будівництвом великих церемоніальних залів. Культура Яншао, яка походить із басейну Хуанхе, відома своєю розписною керамікою, свідченнями передових сільськогосподарських методів і наявністю общинних поховань. [1]

Імперський Китай представляє важливий період спадкоємності та змін в китайській історії. Цей період охоплював 2000 років від династії Цін (221-206 рр. до н. е.) до династії Цін (1644-1912 рр. н. е.), важливого політичного

періоду, який сформував ідентичність Китаю та залишив тривалий вплив на його суспільство. Були свідками соціальних і культурних подій та становлення цивілізації. Найважливішими династіями Китаю були:

Найперша та найважливіша - Династія Цінь: (221-206) до н.е.) – вона заснована першим імператором Цінь. Це вважається ключовим періодом в історії Китаю, оскільки саме ця династія об'єднала різні нації в централізовану імперію. Під час правління Цінь Шихуанді були здійснені важливі адміністративні реформи, такі як стандартизація вимірювань, валюти та ієрогліфів, щоб зміцнити управління та полегшити спілкування. Крім того, будівництво Великої китайської стіни та створення чисельного бюрократичного апарату зміцнили уявлення Китаю про себе як про могутню єдину націю.

Після правління династії Цінь прийшла династія Хань (206 р. до н. е. – 220 р. до н. е.), яку часто вважають золотим віком імперського Китаю. Вона прийняла конфуціанство як свою національну ідеологію та пропагувала принципи доброзичливості, поваги до влади та синівської шанобливості. Акцент на конфуціанських ідеалах мав великий вплив на китайське суспільство, сформувавши моральні цінності, освіту та систему іспитів на державну службу. Конфуціанські принципи мали великий вплив на китайське суспільство протягом понад 2000 років свого існування. Вчення Конфуція підкреслює важливість соціальної гармонії, синівської побожності, поваги до влади та культивування особистих чеснот. Ці принципи сформували китайську культуру, соціальні відносини та державні структури. Центральним у конфуціанстві є поняття "рен" (людська природа), яке підкреслює доброзичливість, співчуття та моральну цілісність у всіх міжособистісних стосунках. "Рей" означає дотримання відповідного етикету та соціальних норм для підтримки гармонії та порядку. [1]

Сучасний Китай. В останні десятиліття Китай почав дивовижну траєкторію розвитку, змінивши свою роль і статус у світі. Зараз Китай є

другою за величиною економікою світу, і його вплив на світову політику, економіку та культуру стає дедалі очевиднішим. У цьому контексті виникають важливі питання щодо формування сучасної ідентичності Китаю та наслідків цих змін для самого китайського народу.

Багато факторів впливають на зміну китайської ідентичності. По-перше, швидкий економічний розвиток Китаю значно підвищив рівень життя багатьох китайців. Із зростанням доходів і підвищенням споживчої культури з'явилися нові стандарти та цінності, що впливають на спосіб життя і самоусвідомлення китайського населення.

По-друге, китайська держава активно просуває концепцію "сили Китаю" (Chinese Dream), яка спонукає китайців до самоідентифікації з потужним і впливовим країною. Ця концепція підкреслює роль Китаю у світі, його внесок у глобальну політику та бажання стати лідером у різних галузях, включаючи технологічну інновацію та економіку. [2], [5]

Крім того, розгортання китайського впливу за межами своїх кордонів, зокрема через ініціативу "Один пояс, один шлях", стимулює зміни в сприйнятті Китаю як нації. Ця ініціатива, спрямована на розбудову інфраструктури та розвиток торговельних зв'язків між Китаєм та іншими країнами, підкреслює роль Китаю як глобального лідера і сприяє збільшенню впливу китайської культури та цінностей. [7]

Однак, на позаду змін в ідентичності Китаю також впливають внутрішні фактори. Наприклад, нарощування ролі інтернету та соціальних медіа у сучасному китайському суспільстві сприяє поширенню нових ідей, обміну культурними впливами та формуванню нових способів самовираження. Молоде покоління китайців має доступ до світової інформації та має змогу активно взаємодіяти з міжнародною спільнотою, що впливає на їхні уявлення про себе та свою країну.

Слід відзначити, що становлення сучасної ідентичності Китаю супроводжується й внутрішніми суперечностями. Наприклад, розколи в

суспільстві між міськими та сільськими жителями, між різними етнічними групами та між поколіннями можуть викликати напруження та спроби переосмислення сучасної китайської ідентичності. Таким чином, сучасний Китай переживає складний процес формування ідентичності, який визначається внутрішніми та зовнішніми факторами. Економічний розвиток, політичний вплив, культурна експансія та соціальні зміни сприяють формуванню нових уявлень про себе та свій народ. Однак цей процес сповнений викликів і суперечностей і вимагає ретельного аналізу та обговорення. Це пов'язано з тим, що зміни в ідентичності Китаю не лише вплинуть на окремих громадян Китаю, а й матимуть глобальні наслідки. Це формує сприйняття Китаю як нації, визначає роль Китаю у світі та впливає на міжнародні відносини. Розуміння цього процесу має вирішальне значення для поглибленого аналізу та прогнозування майбутнього Китаю та його ролі у світовому порядку.

Китайська культура надає великого значення колективізму та сімейним зв'язкам. Сім'я вважається основою суспільства, а синівська побожність і повага до батьків і предків високо цінуються. Поняття "гуаньсі" (особисті стосунки) підкреслює важливість зміцнення і підтримки соціальних зв'язків для взаємної підтримки і прогресу. Колективізм проявляється у багатьох аспектах китайського суспільства, включаючи прийняття рішень, соціальну згуртованість і пріоритет колективних цілей над індивідуальними інтересами. Добробут громади і нації часто переважає над індивідуальними прагненнями, сприяючи спільній відповідальності і солідарності. [3], [19]

У китайській культурі та філософії глибоко вкорінений принцип гармонії глибоко вкорінений. Поняття інь та ян представляють взаємодоповнюючі та взаємопов'язані якості протилежних сил. Це підкреслює прагнення до рівноваги, балансу і гармонійного співіснування у всіх аспектах життя, включаючи природу, відносини і управління.

Цінності гармонії впливають на китайську соціальну взаємодію, стилі ведення переговорів і підходи до вирішення конфліктів. Пошук консенсусу, уникнення конфліктів і підтримання соціальної стабільності мають перевагу над відвертими конфліктами та розбіжностями.

Китайська культура часто орієнтована на довгострокову перспективу, цінує терпіння, наполегливість і відстрочене задоволення. Це відображено в китайському прислів'ї: "Подорож у тисячу миль починається з одного кроку". Китайське суспільство надає великого значення працьовитості, старанності та наполегливості в досягненні довгострокових цілей і соціального прогресу.

Ця цінність відображається в різних аспектах, таких як освіта, кар'єрний розвиток та економічне планування. Китайські громадяни та організації часто наголошують на стійкості, дисципліні та поступовому прогресі з плином часу.

Зважаючи на історію, Китай має багату культурну спадщину, що налічує тисячі років і включає різноманітні види мистецтва, літературу, кухню та традиції. Китайці дуже пишаються своєю культурною ідентичністю та історією. Традиційні звичаї, такі як святкування Нового року за місячним календарем, перегони на човнах-драконах і чайні церемонії, плекаються і зберігаються як символи китайської культури.

Захист культури є важливим напрямком діяльності китайського уряду та суспільства, спрямованим на охорону історичних пам'яток, захист традиційних форм мистецтва та сприяння культурним обмінам всередині країни та за її межами.

Китайські принципи, цінності та культурні особливості глибоко вкорінені в історичних традиціях та філософських вченнях. Конфуціанські принципи, колективізм, сімейні цінності, прагнення до гармонії та довгострокова орієнтація формують китайське суспільство, впливаючи на соціальну взаємодію, державні структури та індивідуальну поведінку. Розуміння цих принципів і культурних особливостей дає цінне уявлення про

складність китайської культури і суспільства, а також про мотивацію і поведінку китайського народу. [3]

РОЗДІЛ 2. СПРИЙНЯТТЯ КИТАЄМ США ТА ЄС

2.1 Погляди Китаю щодо США

Погляд Китаю на Сполучені Штати сформувався складними відносинами між двома країнами, що розвиваються. Протягом багатьох років сприйняття Китаєм Сполучених Штатів пройшло різні етапи, відображаючи зміни в політичній, економічній і стратегічній динаміці. Важливо відзначити, що погляди Китаю не є монолітними і можуть відрізнятись в різних частинах китайського суспільства та уряду.

На початку китайсько-американських відносин співпраця виникла як результат зміни геополітичної динаміки та прагнення до взаємної вигоди. Історію ранньої співпраці можна простежити до початку 1970-х років, коли важливі події призвели до нормалізації дипломатичних відносин між двома країнами. [6]

До того часу Китай і США мали обмежені контакти через ідеологічні розбіжності та геополітичну напруженість. Китайська комуністична революція 1949 року і подальше створення Китайської Народної Республіки призвели до загострення відносин зі Сполученими Штатами, які підтримували тайванський уряд Гоміндану. Сполучені Штати наклали економічні та політичні санкції на Китай, ізолювавши його від міжнародної спільноти.

Однак на початку 1970-х років обидві країни зрозуміли, що їхні відносини потребують переоцінки. Геополітичний ландшафт змінювався, і Сполучені Штати прагнули протистояти радянському впливу під час холодної війни. У той же час, зіткнувшись з проблемами внутрішнього розвитку, Китай шукав економічної та технічної допомоги від Сполучених Штатів. У 1971 році, коли американська команда з настільного тенісу відвідала Китай, відбулася так звана "дипломатія пінг-понгу", і у двосторонніх відносинах було досягнуто прогресу. Ці неформальні обміни проклали шлях до серії дипломатичних переговорів між Китаєм і США. У 1972 році президент США Річард Ніксон здійснив історичний візит до Китаю, після чого відбувся візит китайського

прем'єра Чжоу Еньлая до Сполучених Штатів. Результатом цих візитів стало Шанхайське комюніке, в якому були викладені принципи нормалізації відносин між двома країнами.

На ранніх етапах китайсько-американська співпраця була зосереджена на кількох ключових сферах. Одним з ключових аспектів було торговельно-економічне співробітництво. Під керівництвом Ден Сяопіна Китай розпочав економічні реформи та відкрив двері для іноземних інвестицій. Сполучені Штати зосередилися на потенціалі китайського ринку і спробували налагодити економічні зв'язки. Торгівля між двома країнами почала процвітати, збільшуючи економічну взаємозалежність. [18]

Досі Китай дивився на Сполучені Штати із сумішшю захоплення, недовіри та образи. На початку існування Китайської Народної Республіки Китай розглядав Сполучені Штати як імперську державу та символ капіталістичної експлуатації. Але в 1970-х роках Китай пережив значну геополітичну перебудову і прагнув тісніших зв'язків зі Сполученими Штатами, а не з Радянським Союзом.

Нормалізація дипломатичних відносин між Китаєм і Сполученими Штатами в 1979 році стала переломним моментом у двосторонніх відносинах. Економічні реформи Китаю та відкриття світу наприкінці 1970-х ще більше вплинули на сприйняття Китаю США. Зараз Китай розглядає Сполучені Штати як економічну можливість, джерело технологічного прогресу та модель модернізації. Протягом 1980-х і 1990-х років Китай пережив швидке економічне зростання та інтеграцію у світову економіку, головним чином завдяки своїм торговим відносинам зі Сполученими Штатами. У цей період у Китаї було загалом позитивне ставлення до Сполучених Штатів, багато китайців захоплювалися американським способом життя та вважали Сполучені Штати маяком свободи та процвітання. [40]

Сполучені Штати надали технічний досвід і ноу-хау для підтримки модернізаційних зусиль Китаю. Ця співпраця охоплювала різні сфери, такі як

сільське господарство, промисловість, наука і технології. Обмін знаннями і технологіями відіграв важливу роль в економічному розвитку Китаю і сприяв зростанню промислового потенціалу.

Культурні та академічні обміни також відігравали важливу роль на початку співпраці. Обміни між людьми, наукова співпраця та культурні обміни допомогли зміцнити взаєморозуміння та побудувати мости між двома суспільствами. Ці обміни сприяли взаємній повазі, культурному взаєморозумінню та покращенню комунікації між Китаєм і Сполученими Штатами.

Історичні передумови ранньої співпраці заклали фундамент для подальшого розвитку китайсько-американських відносин. Відносини розвивалися з часом і стикалися з викликами, але ранні спільні зусилля створили прецедент взаємодії і підкреслили потенційні вигоди від спільної роботи. Незважаючи на регулярну напруженість і розбіжності, перші кроки до співпраці в цей період заклали основу для подальших обмінів і визначили напрямок китайсько-американських відносин на десятиліття вперед.

Однак на рубежі століть у відносинах між США та Китаєм постали нові виклики. У міру того як економіка Китаю продовжувала зростати, Китай почав впевненіше заявляти про себе на світовій арені, викликаючи занепокоєння та конкуренцію зі Сполученими Штатами. Підйом Китаю разом із зростанням його військової могутності та територіальними суперечками призвели до більш складного та диференційованого ставлення до Сполучених Штатів у Китаї. [17], [13]

В останні роки стратегічна конкуренція стала характерною рисою китайсько-американських відносин. Обидві країни змагаються за вплив і контроль у різних регіонах, особливо в Індо-Тихоокеанському регіоні. У той час як Сполучені Штати висловлюють занепокоєння військовою модернізацією, територіальними претензіями та експансіоністськими амбіціями Китаю, Китай розглядає свою військову присутність та альянси як

спробу стримати піднесення Китаю. Така геополітична динаміка посилила військові позиції і посилила дух суперництва між двома великими державами. Незважаючи на цю напруженість, Китай і США також визнають необхідність співпраці у вирішенні різних глобальних проблем. Обидві країни повинні працювати разом над такими питаннями, як зміна клімату, ядерне нерозповсюдження і глобальна охорона здоров'я. Сполучені Штати і Китай були ключовими гравцями в переговорах, що призвели до Паризької кліматичної угоди, і доклали спільних зусиль для вирішення питань регіональної безпеки, таких як денуклеаризація Північної Кореї. [35]

Важливо відзначити що ці відносини не визначаються виключно конкуренцією і напруженістю. Є сфери, в яких обидві країни мають щось спільне і активно шукають шляхи співпраці. Освітні та культурні обміни, наукові дослідження та ділове партнерство продовжують сприяти позитивним обмінам та міжлюдським зв'язкам між двома країнами. У зв'язку з цим, Китай і Сполучені Штати не мають єдиної думки щодо майбутнього розвитку відносин між собою. Ці відносини залежать від багатьох факторів, включаючи внутрішню політику, економічні міркування, геополітичну динаміку та глобальні виклики.

На ставлення Китаю до США також впливають ідеологічні розбіжності. Китайський уряд часто зображує Сполучені Штати як лицемірного борця за демократію та права людини, а свою політичну систему рекламує як життєздатну альтернативу. Китайські державні ЗМІ часто критикують зовнішньополітичні рішення США, особливо щодо близькосхідних конфліктів і втручання у внутрішні справи інших країн.

В економічному плані Китай і США пов'язують глибоко переплетені відносини. Обидві країни є найбільшими торговельними партнерами одна одної, щороку обмінюючись товарами та послугами на мільярди доларів. Однак торговельні дисбаланси, права інтелектуальної власності, доступ до ринків і чесна конкуренція є джерелами постійної напруженості між двома

країнами. Суперечки щодо тарифів і торгових практик підживлювали тривалу торговельну суперечку, яка врешті-решт призвела до запровадження тарифів на продукцію одна одної, що спричинило торговельну війну між двома країнами. Економічні відносини між Китаєм і США залишаються важливим предметом суперечок і переговорів.

У політичному плані Китай і США мають різні ідеології, системи управління та підходи до світових справ. Сполучені Штати висловлюють занепокоєння ситуацією з правами людини в Китаї, відсутністю політичної свободи та загрозами кібербезпеці. Китай, з іншого боку, розглядає втручання США в регіональні справи, в тому числі їхню військову присутність в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, як виклик власним інтересам безпеки. Напруженість також виникла навколо таких чутливих питань, як Тайвань, Гонконг і Південно-Китайське море, при цьому Сполучені Штати висловлюють свою підтримку демократичним цінностям і верховенству права. [38]

Економічне співробітництво між Китаєм і США є важливим аспектом двосторонніх відносин, що формує глобальний економічний ландшафт і впливає на долю двох країн. Торгівля та інвестиції є ключовими елементами цього економічного співробітництва, сприяючи взаємозалежності та приносячи величезні вигоди обом країнам.

Торгівля між Китаєм і США значно зросла з моменту встановлення дипломатичних відносин. Дві країни стали найбільшими торговельними партнерами одна одної, щороку обмінюючись товарами та послугами на мільярди доларів. Зростання Китаю як світового виробничого центру в поєднанні зі статусом Сполучених Штатів як великого споживчого ринку створили взаємовигідні торговельні відносини. Китай експортує широкий спектр товарів, включаючи електроніку, текстиль і машини, а США - сільськогосподарську продукцію, високотехнологічне обладнання та послуги. [20]

У той час як китайська продукція забезпечила американські домогосподарства доступними споживчими товарами, американський експорт знаходить величезні ринки збуту серед зростаючого середнього класу Китаю. Ця взаємозалежність створила симбіотичні відносини, в яких економічне процвітання однієї країни безпосередньо впливає на економічне процвітання іншої. Однак економічна співпраця між Китаєм і США не позбавлена викликів. Дисбаланс у торгівлі, права інтелектуальної власності, доступ до ринків і чесна конкуренція є джерелами постійної напруженості. Сполучені Штати висловлювали занепокоєння щодо торговельних практик Китаю, включаючи такі питання, як субсидії, валютні маніпуляції та крадіжка інтелектуальної власності. Ця стурбованість призвела до торговельних суперечок і запровадження тарифів на продукцію одна одної, що призвело до торговельної війни між двома країнами.

Інвестиції також є важливим аспектом китайсько-американського економічного співробітництва. Китайські інвестиції в Сполучені Штати різко зросли за останні роки, починаючи від нерухомості, технологій, розваг і закінчуючи виробництвом. Китайські компанії здійснили великі придбання і сформували партнерства з американськими компаніями, допомагаючи створювати робочі місця і стимулювати місцеву економіку. Аналогічно, американські компанії шукають можливості інвестувати та розширювати свої ринки в Китаї, користуючись перевагами його зростаючої споживчої бази та сприятливого бізнес-середовища.

Однак інвестування не позбавлене викликів і суперечностей. Занепокоєння з приводу національної безпеки спонукало Сполучені Штати ретельно вивчити китайські інвестиції в такі чутливі галузі, як оборона і технології. Комісія США з іноземних інвестицій (CFIUS) розглядає і регулює іноземні інвестиції з метою захисту інтересів національної безпеки. Цей регуляторний нагляд заблокував певні китайські придбання та інвестиції в США. [33]

Китайсько-американське економічне співробітництво виходить за рамки торгівлі та інвестицій. Обидві країни ведуть діалог і переговори для вирішення економічних питань, таких як доступ до ринків, захист інтелектуальної власності та чесна конкуренція. Двосторонні економічні діалоги, такі як Комплексний економічний діалог між США та Китаєм, забезпечують платформу для обговорення та вирішення економічних суперечок.

Крім того, обидві країни визнають важливість регіонального та глобального економічного співробітництва. Китай активно підтримує такі ініціативи, як "Один пояс, один шлях" (BRI) та Азійський банк інфраструктурних інвестицій (АІВ), спрямовані на сприяння розвитку інфраструктури та регіонального сполучення. Сполучені Штати також беруть участь у заходах з регіональної економічної інтеграції, таких як Транстихоокеанське партнерство (ТТП) та Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). [33]

2.2 Ставлення Китаю до ЄС

З моменту встановлення дипломатичних відносин у 1975 році ставлення Китаю до Європейського Союзу (ЄС) істотно змінилося. Протягом багатьох років відносини Китаю та ЄС розвивалися та розширювалися в різних сферах, таких як торгівля, інвестиції, дипломатія та культурні обміни. Ставлення Китаю до ЄС сформувалося багатьма факторами, включаючи економічні інтереси, політичні міркування та глобальні відносини влади.

На початку відносин Китай розглядав ЄС насамперед як економічного партнера. Китай визнав економічну силу ЄС, технологічний прогрес і ринковий потенціал. ЄС став основним напрямком експорту для Китаю, і Китай прагне зміцнити торгові та інвестиційні зв'язки з європейськими країнами. Початкове ставлення Китаю до ЄС зосереджувалося на його прагненні до економічної співпраці та взаємної вигоди. [30]

У 1990-х роках Китай почав усвідомлювати важливість ЄС як політичного та стратегічного гравця на світовій арені. Розширення ЄС і зростання його впливу в міжнародних справах привернули увагу Китаю. Китай розглядає ЄС як потенційного партнера в глобальному управлінні, який прихильний багатосторонності та вирішенню глобальних проблем. Це визнання спонукало до зусиль, спрямованих на поглиблення політичного діалогу та співпраці між Китаєм та ЄС.

На початку 2000-х років ставлення Китаю до ЄС стало дедалі нюансованішим, оскільки у відносинах з ЄС з'явилися як можливості, так і проблеми. У цей період економічні зв'язки між Китаєм та ЄС поглибилися, водночас з'явилися занепокоєння щодо торговельних дисбалансів та бар'єрів доступу до ринків. [29]

В економічному плані 2000-ні роки стали свідками значного розширення торгівлі та інвестицій між Китаєм та ЄС. Економічні реформи та швидке зростання Китаю зробили його привабливим ринком для європейського бізнесу, а ЄС - важливим експортним напрямком для китайських товарів. Обсяги двосторонньої торгівлі стрімко зросли, і ЄС став найбільшим торговельним партнером Китаю. Однак дисбаланс у торгівлі став викликати дедалі більше занепокоєння ЄС, оскільки китайський експорт заповнив європейські ринки, що призвело до дебатів про чесну торговельну практику та бар'єри для доступу на ринки. ЄС також висловив занепокоєння щодо захисту прав інтелектуальної власності (ПІВ) у Китаї. Підробки та піратство були нестримними, завдаючи величезних збитків європейським компаніям. ЄС постійно намагався посилити регулювання та захист прав інтелектуальної власності в Китаї та закликав китайський уряд вжити ефективних заходів для вирішення цих проблем. [33]

Економічні зв'язки продовжували розвиватися, але були занепокоєння щодо торговельного дисбалансу, бар'єрів доступу до ринку та прав інтелектуальної власності. ЄС порушував питання щодо прав людини,

трудоу стандартів і захисту навколишнього середовища, що іноді призводило до напруженості у двосторонніх відносинах. Ці події підкреслили необхідність збалансованого підходу до відносин, який враховує як фінансові інтереси, так і сфери розбіжностей. В останні роки ставлення Китаю до ЄС ускладнилося декількома факторами. Одним із ключових факторів є зміна глобальної геополітичної ситуації. Зростання Китаю як світової держави призвело до більш жорсткої зовнішньої політики та, часом, до напруженості з ЄС. ЄС висловив стурбованість такими питаннями, як порушення прав людини, кібербезпека та Південно-Китайське море, і став дедалі критичнішим щодо Китаю.

Крім того, ЄС прагне до співпраці з Китаєм у рамках «Стратегічного партнерства Китай-ЄС», започаткованого у 2003 році. Метою цього партнерства було поглиблення співпраці в різних сферах, таких як торгівля, інвестиції, енергетика, захист навколишнього середовища та культурний обмін. Ці стратегічні рамки створили основу для діалогу та співпраці між Китаєм та ЄС. [29]

Політика та питання прав людини також вплинули на відносини Китаю та ЄС у 2000-х роках. ЄС підняв такі питання прав людини, як свобода слова, свобода релігії та ставлення до дисидентів у Китаї. Критика з боку ЄС ситуації з правами людини в Китаї часом напружувала двосторонні відносини, викликаючи дипломатичну напруженість і час від часу тертя.

Однак важливо відзначити, що в цей період також докладалися зусилля для зміцнення політичного діалогу та співпраці між Китаєм і ЄС. Регулярно проводилися зустрічі на високому рівні та обміни думками на різні теми, такі як зміна клімату, регіональна безпека та глобальне управління. Обидві сторони визнали важливість підтримання конструктивного діалогу та співпраці у сферах взаємного інтересу.

Економічні міркування також продовжують формувати ставлення Китаю до ЄС. Китай визнає важливість ЄС як головного торгового партнера,

оскільки він прагне подальшої інтеграції у світову економіку та покращення доступу до ринку. Проте суперечки щодо торговельних звичаїв, ринкових спотворень і конкурентної політики можуть погіршити економічні відносини.

Крім того, китайська ініціатива «Один пояс, один шлях» (BRI) впливає на його відносини з ЄС. Інфраструктурні проекти «Один пояс, один шлях» у Європі створюють як можливості, так і проблеми. У той час як деякі країни-члени ЄС вітали китайські інвестиції, інші поставили під сумнів прозорість, прийнятність боргу та потенційні геополітичні наслідки ініціативи «Один пояс, один шлях». Варто зазначити, що ставлення Китаю до ЄС неоднакове. Різні зацікавлені сторони в Китаї, включаючи уряд, бізнес і широку громадськість, можуть мати різні погляди на основі власних інтересів і досвіду. [39]

Поки що ставлення Китаю до ЄС було сумішшю співпраці, конкуренції та регулярних розбіжностей. Обидві сторони визнають важливість своїх відносин, особливо у вирішенні глобальних проблем, таких як зміна клімату, охорона здоров'я та економічне відновлення. У все більш складному та взаємопов'язаному світі подолання розбіжностей, сприяння взаєморозумінню та зміцненню довіри мають вирішальне значення для підтримки конструктивних відносин між Китаєм та ЄС.

РОЗДІЛ 3. ВІДНОШЕННЯ КРАЇН ЄС ТА США ДО КИТАЮ

3.1 Перцепція Сполучених Штатів щодо Китаю

Сприйняття Китаю Сполученими Штатами зазнало значних змін протягом багатьох років, що відображає складність і динаміку розвитку відносин між цими глобальними державами. Цей текст заглиблюється в багатогранну природу сприйняття Китаю Сполученими Штатами, висвітлюючи ключові аспекти, що формують ці відносини, і досліджуючи, як останні події вплинули на їхню двосторонню взаємодію.

Конкуренція і стратегічне суперництво між Сполученими Штатами і Китаєм стають все більш помітними в останні роки, формуючи сприйняття обома країнами один одного. На цей аспект відносин впливають кілька ключових чинників:

1. Економічна конкуренція:

Швидке економічне зростання Китаю і перетворення його на другу за величиною економіку світу позиціонують його як значного конкурента Сполученим Штатам. Розмір виробничих потужностей Китаю, розширення споживчих ринків і зростання впливу на світову торгівлю викликали занепокоєння щодо можливої втрати частки ринку, технологічного лідерства та можливостей роботи в Сполучених Штатах. [12]

Економічна конкуренція між Сполученими Штатами і Китаєм є важливим аспектом двосторонніх відносин, що формує сприйняття обома країнами одна одної і впливає на їхню політику і стратегії. Ось кілька ключових моментів про економічну конкуренцію:

-Дисбаланс у торгівлі:

Американсько-китайські торговельні відносини вже давно характеризуються значним торговельним дефіцитом на користь Китаю. Сполучені Штати імпортують значну кількість товарів з Китаю, починаючи від побутової електроніки і закінчуючи промисловим обладнанням, але експортують мало товарів і послуг до Китаю. Цей торговельний дисбаланс

викликає занепокоєння щодо втрати робочих місць на внутрішньому ринку та впливу на промисловість США. 2. Доступ до ринку та справедлива торгівля:

Сполучені Штати висловили занепокоєння торговельною практикою Китаю, включаючи бар'єри для входу на ринок, крадіжку інтелектуальної власності, примусову передачу технологій та державні субсидії китайським галузям. Ці питання призвели до звинувачень у тому, що Китай застосовує нечесну торговельну практику, яка ставить американські компанії у невідгідне становище. З часом зростає сприйняття Китаю як економічного конкурента, а не справедливого торгового партнера. [12]

- Технічна конкуренція:

Сполучені Штати і Китай змагаються за глобальне технологічне лідерство. Китайська ініціатива "Зроблено в Китаї 2025" та її фокус на стратегічних галузях, таких як передове виробництво, робототехніка та штучний інтелект, викликали занепокоєння в США. Існують побоювання, що державна та фінансова підтримка Китаю може надати країні конкурентну перевагу в ключових галузях і поставити під загрозу технологічну перевагу Америки.

- Інновації та інтелектуальна власність:

Захист інтелектуальної власності є головною проблемою в економічній конкуренції між Сполученими Штатами і Китаєм. З'явилися звинувачення, що Китай причетний до крадіжки інтелектуальної власності та примусової передачі технологій від американських компаній, які ведуть бізнес у Китаї. Сполучені Штати сприймають це як загрозу своїй інноваційній економіці, оскільки крадіжка інтелектуальної власності підриває стимули для досліджень і розробок і стримує інновації.

- Залежність від ланцюгів постачання:

Пандемія COVID-19 виявила вразливі місця в глобальних ланцюгах поставок, що призвело до переоцінки залежностей у ланцюгах поставок. З огляду на значну залежність США від Китаю у постачанні життєво важливих

товарів, особливо в таких сферах, як ліки та технології, підозри зростають. Усвідомлення цього спричинило дискусії про зміну та диверсифікацію ланцюгів постачання, щоб зменшити залежність від Китаю та пом'якшити потенційні ризики. [12]

- Інвестиції та ринкова конкуренція:

Зростаюча економічна потужність Китаю та глобальна інвестиційна активність викликають занепокоєння у Сполучених Штатах. Китайські компанії інвестують значні кошти в різні сектори по всьому світу, включаючи інфраструктуру, технології та енергетику. Дехто розглядає інвестиційну активність Китаю як стратегічний крок, спрямований на розширення його впливу і потенційне отримання контролю над ключовими активами, що викликає занепокоєння з боку США з точки зору національної безпеки. Для управління економічною конкуренцією між Сполученими Штатами і Китаєм потрібні ретельна навігація і комплексний підхід. Зусилля, спрямовані на усунення торговельних дисбалансів, захист інтелектуальної власності, просування чесних торговельних практик і зміцнення вітчизняної промисловості, є частиною американської стратегії економічної конкуренції з Китаєм.

2. Технологічний чинник:

Змагання за технологічну перевагу стало ключовим елементом конкуренції між Сполученими Штатами та Китаєм. Дві країни інвестують значні кошти в передові технології, такі як штучний інтелект, 5G, квантові обчислення та передове виробництво. Сполучені Штати сприймають прогрес Китаю в цих сферах, якому часто сприяють зусилля уряду, як виклик технологічному лідерству Китаю та потенційну загрозу національній безпеці.

3. Регіональний вплив:

Зростання впливу Китаю в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні викликало занепокоєння в Сполучених Штатах. Сполучені Штати підтримують давній альянс у регіоні, який вони розглядають як важливу

частину свого глобального впливу. Нарощування військової сили Китаю, територіальні суперечки та претензії в Південно-Китайському морі посилили напруженість і поставили під сумнів майбутній баланс сил у регіоні.

4. Геополітичні амбіції:

Амбітні зовнішньополітичні ініціативи Китаю, такі як ініціатива «Один пояс, один шлях» (BRI), викликали занепокоєння щодо їхніх намірів і глобального впливу. «Один пояс, один шлях» спрямований на покращення комунікацій і торгівлі між Китаєм і країнами Азії, Африки, Європи та інших регіонів. Одні бачать у цьому можливість економічного розвитку, інші — засіб розширення геополітичного впливу Китаю та потенційний виклик встановленому міжнародному порядку. [2]

Геополітичні амбіції Китаю привертають значну увагу і занепокоєння з боку міжнародної спільноти, в тому числі Сполучених Штатів. Ці амбіції відображають прагнення Китаю розширити свій вплив, формувати глобальні норми та утвердити свій статус головного гравця на світовій арені. Ось основні висновки щодо геополітичних амбіцій Китаю:

- Ініціатива "Один пояс, один шлях" (BRI):

Найважливіший зовнішньополітичний проект Китаю, ініціатива "Один пояс, один шлях", має на меті покращити сполучення та сприяти економічному співробітництву в Азії, Європі, Африці та інших регіонах. За допомогою розвитку інфраструктури, торговельних мереж та інвестиційних проектів Китай прагне розширити свій геополітичний вплив, покращити доступ до ринків і ресурсів, а також посилити економічний вплив у країнах-учасницях. В рамках "Поясу і шляху" висловлюється занепокоєння щодо боргової залежності, прозорості та можливості Китаю здійснювати надмірний вплив на країни-реципієнти. Південно-Китайське море: [39]

Територіальні претензії і дії Китаю в Південно-Китайському морі є основними предметами суперечок. Китай побудував штучні острови, розгорнув військову техніку і зберігає суверенітет над спірними територіями,

незважаючи на претензії своїх сусідів, що перетинаються. Це посилило напруженість у відносинах зі Сполученими Штатами, які здійснюють військово-морське патрулювання в регіоні для підтримки свободи судноплавства і дотримання міжнародного права. Суперечка навколо Південно-Китайського моря підкреслює прагнення Китаю до стратегічних інтересів і впливу в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. [26]

- Регіональний вплив:

Зростання економіки Китаю дозволило йому розширити свій вплив у регіоні через торгівлю, інвестиції та дипломатичні зусилля. Він бере участь в активній дипломатії, двосторонніх партнерствах і багатосторонніх форумах для посилення своєї присутності і формування динаміки регіону. Зі зростанням впливу Китаю Сполучені Штати заохочують збереження і зміцнення альянсів у регіоні з Японією, Південною Кореєю, країнами Південно-Східної Азії та іншими державами для забезпечення балансу сил і захисту своїх інтересів.

- Міжнародні організації та стандарти:

Китай прагне відігравати більш помітну роль у формуванні структур і норм глобального управління. Він активізував свою взаємодію з міжнародними інституціями, такими як Організація Об'єднаних Націй, і започаткував такі ініціативи, як Азійський банк інфраструктурних інвестицій (АБІІ), як потенційну альтернативу існуючим інституціям, в яких домінують західні держави. Підхід Китаю до міжнародних інституцій і дотримання власних норм і цінностей можна розглядати як частину ширшого прагнення змінити світовий порядок.

- Технологічне та інноваційне лідерство:

Прагнення Китаю до технологічного прогресу та інновацій займає центральне місце в його геополітичних амбіціях. Ми прагнемо стати світовим лідером у нових технологіях, таких як штучний інтелект, 5G, квантові обчислення та відновлювані джерела енергії. Підтримка, інвестиції та політика

китайського уряду в цих сферах спрямовані на підвищення економічної конкурентоспроможності та протидію технологічній перевазі США та інших розвинених країн.

Розуміння геополітичних амбіцій Китаю має вирішальне значення для Сполучених Штатів та інших країн у формуванні їхніх відносин з Китаєм. Досягнення цих цілей вимагає балансу між конкуренцією і співпрацею, вирішення проблемних питань і пошуку можливостей для взаємодії та співпраці щодо спільних глобальних викликів. Сполучені Штати разом із союзниками і партнерами прагнуть підтримувати міжнародний порядок, заснований на правилах, який захищає їхні інтереси і сприяє стабільності і процвітанню перед обличчям зростаючих геополітичних амбіцій Китаю. [22]

5. Ідеологічне протистояння: Сполучені Штати та Китай суттєво відрізняються за своїми політичними системами, цінностями та підходами до глобального управління. Авторитарний режим Китаю та обмеження політичних свобод контрастують з демократичними принципами Америки та акцентом на правах людини. Ці ідеологічні розбіжності сприяють відчуттю суперництва і формують сприйняття Китаю як потенційного претендента на ліберальний міжнародний порядок на чолі з США.

Конкуренція і стратегічне суперництво між Сполученими Штатами і Китаєм мають складні наслідки для різних аспектів їхніх відносин, включаючи торгівлю, безпеку і глобальний вплив. Управління цим суперництвом вимагає ретельної дипломатії, чіткої комунікації та тонкого розуміння відповідних проблем та інтересів обох країн. [24]

Зміна співвідношення сил і взаємодії між Сполученими Штатами і Китаєм відображає необхідність управління складними відносинами, що розвиваються. Оскільки світовий ландшафт продовжує змінюватися, обидві країни стикаються з проблемою пошуку шляхів конструктивної взаємодії, одночасно керуючи сферами конкуренції і вирішуючи спільні проблеми. Ось кілька ключових аспектів, пов'язаних зі зміною імпульсу та взаємодії. [14]

- Стратегічна конкуренція і співпраця:

Сполучені Штати і Китай перебувають у динаміці як конкуренції, так і співпраці. У той час як є сфери, де панує конфлікт, такі як торгівля, технології та геополітичний вплив, інші вимагають співпраці, такі як зміна клімату, глобальна охорона здоров'я та нерозповсюдження ядерної зброї. Управління цим балансом вимагає стратегічного мислення і тонкого розуміння спільних інтересів і відмінностей.

- Дипломатичний діалог:

Налагодження дипломатичного діалогу є надзвичайно важливим для формування американсько-китайських відносин. Діалоги на високому рівні, такі як стратегічні та економічні діалоги, забезпечують платформу для відкритого обговорення низки питань, що дозволяє обом сторонам висловлювати занепокоєння, шукати точки дотику та шукати шляхи для спільної роботи. Регулярна взаємодія та канали комунікації допомагають будувати взаєморозуміння та управляти потенційними конфліктами. 3. Багатосторонні форуми:

Багатосторонні форуми надають Сполученим Штатам і Китаю можливість взаємодіяти один з одним та з іншими щодо глобальних питань. Такі платформи, як Організація Об'єднаних Націй, G20 і регіональні організації, забезпечують форум для діалогу, переговорів і співпраці. Участь у багатосторонніх структурах дозволяє обом країнам вирішувати спільні проблеми, досягати консенсусу і сприяти стабільності та співпраці в більш широкому міжнародному контексті. [14]

-Дипломатія та обмін персоналом:

Дипломатія другого напрямку, яка передбачає залучення недержавних акторів і неформальний діалог, допомагає зміцнювати взаєморозуміння і будувати мости між Сполученими Штатами і Китаєм. Академічні обміни, культурні обміни, бізнес-обміни та співпраця з громадянським суспільством

сприяють налагодженню міжлюдських зв'язків і взаєморозуміння, усуненню непорозумінь і просуванню співпраці на різних рівнях суспільства.

- Кризовий менеджмент та зменшення ризиків:

Оскільки американо-китайські відносини стають дедалі складнішими, ефективні механізми врегулювання кризових ситуацій та стратегії пом'якшення ризиків є вкрай важливими. Чіткі канали комунікації, встановлені процедури та механізми реагування на кризи допомагають запобігти переростанню непорозумінь у конфлікт. Заходи зі зміцнення довіри та прозорість військових операцій також допомагають зменшити ризик непередбачуваних інцидентів.

- Сфери спільних інтересів:

Визначення та просування сфер спільних інтересів має вирішальне значення для зміцнення співпраці між Сполученими Штатами та Китаєм. Зміна клімату, громадська охорона здоров'я, ядерне нерозповсюдження та глобальна економічна стабільність є прикладами глобальних викликів, які потребують узгоджених зусиль. Визнання важливості цих питань і спільний пошук точок дотику можуть зміцнити довіру і створити можливості для співпраці. Управління мінливими силовими відносинами і взаємодіями між США і Китаєм вимагає комплексного підходу, який збалансовує конкуренцію, співпрацю і спільні інтереси. Обидві країни повинні вести діалог, сприяти взаєморозумінню і розробляти механізми для конструктивного вирішення розбіжностей. Це дозволить нам працювати над створенням більш стабільних і взаємовигідних відносин у мінливій світовій ситуації. [14]

Отже, сприйняття Китаю Сполученими Штатами є складним явищем, що розвивається під впливом багатьох факторів, включаючи економічну конкуренцію, стратегічне суперництво, геополітичні амбіції та ідеологічні розбіжності. З часом ми перейшли від сприйняття Китаю як економічного партнера до сприйняття його як стратегічного конкурента, який кидає виклик інтересам і цінностям США. Сполучені Штати дедалі більше занепокоєні

економічною практикою Китаю, включаючи торговельні дисбаланси, крадіжку інтелектуальної власності та технологічний прогрес. Це занепокоєння призвело до посилення нагляду, торгової напруженості та зусиль із захисту американської промисловості та національної безпеки.

Геополітичні амбіції, такі як ініціатива "Пояс і шлях" та рішучі дії в Південно-Китайському морі, ставлять під сумнів регіональні та глобальні наміри Китаю. Сполучені Штати прагнуть зберегти баланс сил і захистити свої інтереси перед обличчям зростаючого впливу Китаю. [40]

Відмінності в ідеології, особливо щодо прав людини та управління, також сприяють сприйняттю Сполученими Штатами Китаю як країни з іншими цінностями та баченням світового порядку. Ці відмінності створюють напруженість і формують підхід Америки до роботи з Китаєм з різних питань. Незважаючи на ці виклики, мінливе співвідношення сил між Сполученими Штатами і Китаєм вимагає диференційованого підходу, що поєднує конкуренцію і взаємодію. Обидві країни повинні знайти шляхи вирішення своїх розбіжностей, водночас знаходячи точки дотику у спільних питаннях, таких як зміна клімату, глобальна охорона здоров'я та нерозповсюдження.

Зрештою, сприйняття Китаю Америкою буде важливим фактором у формуванні політики, стратегій і взаємодії цих двох світових держав. Формування такого сприйняття вимагає глибокого розуміння складності відносин і готовності до подолання розбіжностей, а також пошуку можливостей для співпраці.

3.2 Переконавання ЄС щодо Китаю

Погляд Європейського Союзу на Китай відображає складне і мінливе розуміння Китаю та його ролі на світовій арені. Сприйняття Китаю ЄС як колективом 27 країн-членів формується під впливом різних факторів, включаючи економічну взаємозалежність, геополітичні міркування,

занепокоєння з приводу прав людини і спільні цінності. Ключові аспекти позиції ЄС щодо Китаю включають:

1. Європейський Союз визнає як економічні можливості, так і виклики у відносинах з Китаєм. Ось деякі ключові аспекти, пов'язані з економічними можливостями та викликами.

- Потенціал ринку:

Велика кількість населення Китаю та зростаючий середній клас створюють величезні економічні можливості для компаній ЄС. ЄС розглядає Китай як важливий ринок для свого експорту, особливо в таких галузях, як автомобілі, обладнання та предмети розкоші. Доступ до цього величезного споживчого ринку сприятиме економічному зростанню та створенню робочих місць в Європі. [21]

- Двостороння торгівля:

Китай є найбільшим торговельним партнером ЄС з широким спектром торгівлі як товарами, так і послугами. ЄС експортує до Китаю широкий спектр товарів, включаючи машини, хімікати та сільськогосподарську продукцію. ЄС також імпортує з Китаю такі товари, як електроніка, текстиль і споживчі товари. Зміцнення торговельних зв'язків з Китаєм може призвести до взаємної вигоди та поглиблення економічної співпраці.

- Інвестиційні можливості:

Економічні реформи та розвиток інфраструктури, що тривають у Китаї, створюють інвестиційні можливості для компаній з ЄС. ЄС зацікавлений у таких сферах, як відновлювана енергетика, зелені технології, телекомунікації та фінансові послуги, і може запропонувати свій досвід і технології на китайському ринку. Інвестиції в Китай можуть сприяти економічному зростанню та інноваціям з обох сторін.

- Доступ до ринку та чесна конкуренція:

Незважаючи на економічні можливості, ЄС стикається з проблемами у доступі до китайського ринку. Такі питання, як нетарифні бар'єри в торгівлі,

порушення прав інтелектуальної власності та недостатня прозорість регулювання, є перешкодами для європейських компаній. Це сприяє чесній конкуренції та взаємним торговельним відносинам.

- Захист прав інтелектуальної власності:

Захист прав інтелектуальної власності є головним питанням для ЄС. Випадки крадіжки інтелектуальної власності, підробки та примусової передачі технологій викликають занепокоєння щодо бізнес-середовища Китаю. ЄС наголошує на важливості ефективного захисту прав інтелектуальної власності для підтримки інновацій, заохочення інвестицій та забезпечення справедливого бізнес-середовища.

- Галузеві виклики:

Певні сфери економічних відносин між ЄС та Китаєм стикаються з особливими викликами. Наприклад, сталеливарна промисловість має проблеми, пов'язані з надлишком потужностей і недобросовісною торговельною практикою. ЄС вжив заходів для вирішення цих проблем, зокрема запровадив антидемпінгові тарифи на імпорт сталі з Китаю. Галузевий діалог і переговори мають важливе значення для вирішення питань, пов'язаних з торгівлею, і забезпечення рівних правил гри. [16]

ЄС прагне максимізувати економічні можливості з Китаєм, водночас вирішуючи проблеми та прагнучи до справедливих і збалансованих економічних відносин. Ми проводимо консультації та переговори з китайською владою щодо покращення доступу до ринків, захисту прав інтелектуальної власності та сприяння чесній конкуренції. Підхід ЄС поєднує економічні інтереси з необхідністю відстоювати свої цінності, забезпечуючи тим самим стійкі та взаємовигідні економічні відносини з Китаєм.

2. Геополітичні міркування відіграють важливу роль у підході Європейського Союзу до Китаю. Деякі ключові аспекти, пов'язані з геополітичними міркуваннями ЄС, є наступними:

- Регіональна стабільність:

ЄС занепокоєний зростаючою впевненістю і впливом Китаю в стратегічно важливих регіонах. Нарощування Китаєм військового потенціалу, територіальні суперечки та дії в Південно-Китайському морі викликають занепокоєння щодо регіональної стабільності. ЄС підтримує міжнародний порядок, заснований на правилах, і наголошує на важливості поваги до міжнародного права, мирного врегулювання суперечок і свободи судноплавства. - Баланс сили і вигоди:

ЄС прагне захищати свої інтереси і підтримувати баланс сил перед обличчям зростаючого геополітичного впливу Китаю. Ми визнаємо необхідність співпраці з Китаєм для захисту європейських економічних і безпекових інтересів. ЄС хоче забезпечити, щоб партнерства та альянси в регіоні були сильними та ефективними, сприяли регіональній стабільності та захищали місце ЄС у світовому порядку.

- Зв'язок та інфраструктурні проекти:

ЄС уважно стежить за китайською ініціативою "Один пояс, один шлях" (BRI) - масштабним проектом розвитку інфраструктури, який охоплює кілька континентів. Визнаючи потенціал економічного зв'язку і торговельних можливостей, ЄС наголошує на важливості прозорості, сталості та відповідності міжнародним стандартам у проектах "Поясу і шляху". ЄС прагне забезпечити, щоб ці зусилля сприяли регіональному розвитку, не призводили до боргової залежності і не підривали суверенітет країн-учасниць.

- Права людини і демократичні цінності:

ЄС надає великого значення правам людини, демократії та верховенству права. Занепокоєння з приводу порушень прав людини в Китаї, включаючи такі питання, як свобода вираження поглядів, права меншин і демократичне врядування, формують геополітичні міркування ЄС. ЄС прагне просувати і захищати права людини і висловлює цю стурбованість у своїй взаємодії з Китаєм.

- Багатостороння взаємодія:

ЄС цінує багатосторонність як засіб вирішення глобальних проблем і формування міжнародних норм. Він співпрацює з Китаєм на багатосторонніх форумах, таких як ООН, G20 та регіональні організації, для обговорення питань, що становлять взаємний інтерес. ЄС прагне просувати спільні цінності та принципи на цих форумах і заохочує Китай відігравати відповідальну та конструктивну роль у вирішенні глобальних викликів.

- Співпраця у сфері безпеки:

ЄС визнає важливість співпраці з Китаєм у сфері безпеки з питань, що становлять спільний інтерес, таких як боротьба з тероризмом, нерозповсюдження та кібербезпека. ЄС прагне сприяти діалогу, обміну інформацією та спільним зусиллям для протидії спільним загрозам безпеці. Водночас ЄС зберігає пильність щодо потенційних ризиків і викликів, пов'язаних з кібербезпекою та вразливістю критичної інфраструктури. Геополітичні міркування ЄС спрямовані на пошук балансу між співпрацею з Китаєм та захистом власних інтересів і цінностей. ЄС прагне підтримувати стабільні відносини з Китаєм, дотримуватися міжнародного права, просувати права людини і сприяти встановленню світового порядку, заснованого на правилах. Враховуючи ці міркування, ЄС прагне сприяти конструктивній і взаємовигідній взаємодії з Китаєм, захищаючи при цьому свої власні стратегічні інтереси. [30]

3. Діалог і взаємодія є ключовими елементами підходу Європейського Союзу до Китаю. ЄС визнає важливість відкритої та конструктивної комунікації як засобу подолання розбіжностей, поглиблення взаєморозуміння та сприяння співпраці. Ось деякі ключові аспекти, пов'язані з взаємодією та залученням.

- Дипломатичні канали:

ЄС підтримує дипломатичні канали з Китаєм на різних рівнях, включаючи зустрічі на високому рівні, діалоги та дипломатичні місії. Ці канали забезпечують платформу для діалогу з широкого кола питань,

дозволяючи обом сторонам висловлювати занепокоєння, знаходити точки дотику і вивчати можливості для співпраці. Регулярна взаємодія допомагає розбудувати взаєморозуміння та довіру.

- Двостороннє та регіональне співробітництво:

ЄС прагне покращити двосторонню та регіональну співпрацю з Китаєм у різних сферах, таких як торгівля, інвестиції, наукові дослідження та культурні обміни. Завдяки механізмам співпраці та угодам ЄС і Китай можуть працювати разом над вирішенням спільних проблем і просувати взаємну вигоду. Прикладами можуть слугувати Комплексна інвестиційна угода між ЄС і Китаєм та Громадянський діалог високого рівня між ЄС і Китаєм.

- Діалог з прав людини:

ЄС веде діалог з Китаєм з питань прав людини, забезпечуючи платформу для обговорення та вирішення проблем, пов'язаних з правами людини, фундаментальними свободами та верховенством права. Ці діалоги уможливають відкритий обмін думками та підкреслюють важливість поваги до універсальних цінностей і міжнародних стандартів у сфері прав людини.

- Дипломатія другого рівня та обміни між людьми:

ЄС просуває дипломатію другого рівня, залучаючи недержавних акторів, неформальні діалоги та обміни між людьми. Академічні та культурні обміни, бізнес-обміни та співпраця громадянського суспільства допоможуть побудувати мости та сприятимуть взаєморозумінню між ЄС та Китаєм. Ці обміни сприяють розвитку діалогу та зміцненню зв'язків на різних рівнях суспільства. [29]

- Багатосторонні форуми:

ЄС співпрацює з Китаєм на багатосторонніх форумах, таких як ООН, G20 та регіональні організації. Ці платформи надають можливості для діалогу, переговорів і співпраці з глобальних питань. Беручи участь у багатосторонніх форумах, ЄС прагне вирішувати спільні проблеми, будувати консенсус і сприяти стабільності та співпраці в міжнародному співтоваристві.

- Кризовий менеджмент та вирішення конфліктів:

Діалог і взаємодія відіграють важливу роль у врегулюванні криз і вирішенні конфліктів. ЄС і Китай визнають важливість відкритих каналів комунікації, встановлених процедур і механізмів реагування на кризи для запобігання переростанню непорозумінь у конфлікт. Підтримання діалогу під час напруженості може розрядити напруженість, прояснити наміри і сприяти мирному врегулюванню конфліктів. Підхід ЄС до діалогу та співпраці з Китаєм має на меті сприяти взаєморозумінню, вирішенню розбіжностей та вивченню можливостей для співпраці. Підтримуючи відкриті канали комунікації, ЄС прагне сприяти взаємній вигоді, підтримувати спільні цінності та прагнути до конструктивних і стабільних відносин з Китаєм. Діалог і взаємодія є важливими інструментами для вирішення проблем, розбудови довіри та створення можливостей для співпраці. [30]

Погляд Європейського Союзу на Китай відображає різне розуміння Китаю та його ролі у світових справах. ЄС визнає як економічні можливості, так і виклики, які створює Китай, беручи до уваги геополітичні міркування, занепокоєння щодо прав людини та спільні цінності. ЄС розглядає Китай як важливого економічного партнера і визнає величезний ринковий потенціал і торговельні можливості. Однак такі виклики, як доступ до ринку, чесна конкуренція та захист прав інтелектуальної власності, потребують уваги для забезпечення рівних умов для бізнесу ЄС.

Крім того, ЄС уважно стежить за геополітичними амбіціями Китаю та їхнім впливом на регіональну стабільність. ЄС наголошує на важливості дотримання міжнародного права, мирного врегулювання суперечок і свободи судноплавства, одночасно захищаючи власні економічні інтереси та інтереси безпеки.

Загалом, погляд ЄС на Китай відображає всебічне розуміння складності відносин між ЄС та Китаєм. Беручи до уваги геополітичні міркування, просуваючи права людини і беручи участь у конструктивному діалозі, ЄС

прагне максимізувати економічні можливості, захищаючи при цьому свої інтереси і цінності. Застосовуючи збалансований і принциповий підхід, ЄС прагне побудувати взаємовигідні та стабільні відносини з Китаєм в умовах мінливої світової ситуації. [31]

3.3 Порівняльний аналіз відношення США та ЄС з Китаєм

У 19 столітті Сполучені Штати і кілька європейських держав, зокрема, Великобританія і Франція, взяли участь в опіумних війнах і подальшому відкритті китайських портів для зовнішньої торгівлі. Нерівноправні договори, нав'язані Китаю західними державами, мали значний вплив на суверенітет і економічний розвиток Китаю.

Під час холодної війни Сполучені Штати та багато європейських країн не визнавали Китайську Народну Республіку (КНР) дипломатично, натомість підтримуючи відносини з Тайванем. Однак на початку 1970-х років геополітичний ландшафт почав змінюватися. Прагнучи протистояти впливу Радянського Союзу, президент США Річард Ніксон ініціював політику зближення з Китаєм, що врешті-решт призвело до встановлення дипломатичних відносин між двома країнами у 1979 році. Навпаки, під час холодної війни Європа мала більш різноманітний підхід до Китаю. Деякі європейські країни підтримували свої зв'язки з Тайванем, тоді як інші, такі як Франція, Німеччина та Великобританія, вжили заходів для співпраці з Китаєм. У 1975 році Європейське економічне співтовариство (ЄЕС), попередник Європейського Союзу (ЄС), встановило дипломатичні відносини з Китаєм, що стало важливою віхою у двосторонніх відносинах. [30]

Наприкінці 20-го століття відбулося значне розширення економічних зв'язків між Китаєм, Сполученими Штатами та Європою. Економічні реформи Ден Сяопіна наприкінці 1970-х років та вступ Китаю до Світової організації торгівлі у 2001 році відкрили його економіку для міжнародної торгівлі та інвестицій.

Сполучені Штати і Європа стали основними торговельними партнерами Китаю, завдяки швидкому зростанню китайського експорту та його інтеграції в глобальні ланцюги поставок. Однак торговельні дисбаланси, занепокоєння щодо прав інтелектуальної власності, бар'єрів доступу на ринки та впливу на національні галузі стали спірними питаннями у відносинах з Китаєм.

Крім того, Європа і США по-різному реагували на економічне піднесення Китаю. У той час як Європа прагнула взаємодіяти з Китаєм як з економічним партнером, Сполучені Штати висловлювали занепокоєння щодо недобросовісної торговельної практики та крадіжки інтелектуальної власності, що призвело до торговельних суперечок і запровадження тарифів в останні роки. [37]

Нинішні відносини між Сполученими Штатами та Європою і Китаєм формуються під впливом складного переплетіння геополітичних, економічних і стратегічних міркувань.

Зростаюча напористість Китаю в регіональних і глобальних справах викликає занепокоєння з приводу безпеки як у Сполучених Штатах, так і в Європі. Військова модернізація Китаю, територіальні суперечки в Південно-Китайському морі та розширення його глобального впливу призвели до посилення пильності серед американських і європейських політиків. Сполучені Штати особливо насторожено ставляться до військових амбіцій Китаю і прагнуть зміцнити свої безпекові альянси в Індо-Тихоокеанському регіоні. Вони збільшили свою військову присутність, проводили операції зі свободи судноплавства та брали участь у спільних військових навчаннях з регіональними партнерами. Хоча Європа не залучена безпосередньо до територіального питання, вона висловила стурбованість агресивною поведінкою Китаю. Але незважаючи на виклики та розбіжності, Сполучені Штати, Європа та Китай знайшли спільну мову в деяких сферах. [38]

Відносини між Сполученими Штатами і Європою та Китаєм є складними і багатограними, на них впливають історичні, економічні,

політичні та стратегічні чинники. Хоча і Сполучені Штати, і Європа взаємодіють з Китаєм на різних напрямках, у їхніх підходах і пріоритетах є як спільні, так і відмінні риси.

І США, і Європа поділяють значний рівень економічної взаємозалежності з Китаєм. Китай став основним ринком збуту для американських і європейських товарів і послуг, а торговельні зв'язки значно розширилися за останні роки. Сполучені Штати і Європа прагнуть отримати вигоду від зростаючого споживчого ринку Китаю і ведуть активну торговельну та інвестиційну діяльність з цією країною.

Однак існують відмінності у підходах, які застосовують Сполучені Штати та Європа. Сполучені Штати висловлюють занепокоєння щодо торговельних дисбалансів, крадіжки інтелектуальної власності та недобросовісної торговельної практики, що призводить до торговельних суперечок і запровадження тарифів. Європа, з іншого боку, загалом дотримується більш кооперативного підходу, прагнучи взаємодіяти з Китаєм в економічних питаннях шляхом діалогу і переговорів.

Безпека. І Сполучені Штати, і Європа висловлюють занепокоєння з приводу зростаючої впевненості Китаю в регіональних і глобальних справах, що призвело до посилення занепокоєння з приводу безпеки. Сполучені Штати, зокрема, розглядають Китай як стратегічного конкурента і зосереджені на збереженні своєї військової переваги в Індо-Тихоокеанському регіоні. Вони прагнуть зміцнювати безпекові альянси, збільшувати військову присутність і протидіяти впливу Китаю. Європа також висловлювала занепокоєння щодо зухвалої поведінки Китаю, хоча її безпекові інтереси зосереджені, насамперед, на регіоні. Європа підкреслює важливість підтримки міжнародного порядку, заснованого на правилах, і намагається збалансувати свою взаємодію з Китаєм, захищаючи при цьому свої інтереси безпеки та інтереси своїх партнерів. Багатосторонність і глобальні виклики:

США і Європа визнають важливість багатосторонності та глобальної співпраці у вирішенні спільних проблем, таких як зміна клімату, глобальне здоров'я та кібербезпека. Вони прагнуть співпрацювати з Китаєм у цих питаннях і сприяти спільним діям. [35]

Відносини між Сполученими Штатами, Європою та Китаєм з часом зазнали значних трансформацій під впливом різних факторів, включаючи економіку, безпеку, права людини та спільні глобальні виклики.

Одним з ключових аспектів, який впливатиме на майбутні відносини, є зміна геополітичного ландшафту. Становлення Китаю як глобальної потуги і його напориста поведінка в регіональних і глобальних справах і надалі впливатимуть на те, як Сполучені Штати і Європа взаємодіятимуть з Китаєм. І Сполучені Штати, і Європа, ймовірно, займуть обережний підхід, намагаючись збалансувати співпрацю та конкуренцію, захищаючи власні інтереси. [26]

Міркування безпеки залишатимуться важливим фактором у відносинах США з європейським Китаєм. Сполучені Штати продовжуватимуть надавати пріоритет Індійсько-Тихоокеанському регіону, оскільки вони прагнуть зберегти свою військову перевагу та зміцнити союзи для протидії китайському впливу. Європа, з іншого боку, зосереджуватиметься насамперед на регіональній безпеці та підтримці заснованого на правилах міжнародного порядку. Очікується, що посилення координації та обміну інформацією між Сполученими Штатами та Європою щодо питань безпеки, пов'язаних з Китаєм, допоможе зміцнити трансатлантичне співробітництво.

Економічна взаємозалежність і торгівля:

Економічна взаємозалежність між Китаєм, США та Європою і надалі визначатиме їхні відносини. Оскільки Китай залишається важливим ринком для західних компаній, на порядку денному стоятимуть зусилля, спрямовані на зменшення торговельних дисбалансів, захист прав інтелектуальної власності та сприяння чесній конкуренції. Сполучені Штати і Європа можуть

вивчити шляхи поліпшення економічної співпраці і координації з Китаєм. В. Гармонізація торговельної політики, запровадження спільних стандартів та усунення бар'єрів для входу на ринок. [20]

У майбутньому технічна конкуренція між Китаєм і Європою та США посилюватиметься. Конкуренція за глобальне лідерство посилиться, оскільки Китай продовжує інвестувати в нові технології, такі як штучний інтелект, 5G і квантові обчислення. Сполучені Штати і Європа можуть тісніше співпрацювати задля захисту технологічних переваг, покращення можливостей для досліджень і розробок та встановлення спільних стандартів. Баланс між економічними можливостями та інтересами національної безпеки є ключовим викликом у цій сфері.

Багатостороння співпраця:

Спільна робота над вирішенням глобальних проблем, таких як зміна клімату, громадська охорона здоров'я і кібербезпека, буде ключовим напрямком у майбутньому. Сполучені Штати, Європа і Китай мають спільні інтереси у вирішенні цих глобальних проблем, і посилення багатостороннього співробітництва має важливе значення. Відновлення багатосторонніх механізмів, налагодження дипломатичного діалогу та вироблення спільних стратегій сприятимуть стабільності та ефективності глобального управління. [18]

Загалом, відносини між Китаєм, ЄС і США є складним поєднанням співпраці, конкуренції та розбіжностей. Майбутнє цих відносин залежатиме від різних факторів, включаючи геополітичні зміни, економічну взаємозалежність, технологічний прогрес і здатність усіх сторін знаходити спільну мову з ключових питань. Для збереження стабільності та сприяння глобальному співробітництву вкрай важливо, щоб усі суб'єкти брали участь у конструктивному діалозі, вирішували проблемні питання та шукали взаємовигідні рішення.

ВИСНОВКИ

У підсумку, самідентифікація Китаю - це складний процес, що відображається у його самосвідомості та сприйнятті своєї ролі в світі. Китай, в якості давньої цивілізації, швидко розвивається у сучасну національну державу з потужним господарством, амбіційними зовнішньополітичними цілями та багатшаровим культурним спадковим фондом. Самоідентифікація Китаю включає поєднання національної гордості, домагання до відновлення своєї історичної глобальної позиції та упевненості у своїй здатності формувати світові події.

Зовнішнє сприйняття Китаю залежить від його економічного та політичного впливу, зовнішньополітичної стратегії та ідей, які він пропагує. Уявлення можуть бути суперечливими, з одного боку – загроза, а з іншого – можливість для співпраці. Культурні та ідеологічні відмінності також впливають на те, як люди сприймають і взаємодіють з Китаєм.

Уявлення про сприйняття Китаєм США та ЄС, а також сприйняття Китаєм цих країн відображають складну динаміку відносин між двома країнами. Сприйняття залежить від різних факторів, таких як політичні та економічні інтереси, історичні та культурні впливи та геополітична конкуренція.

У сприйнятті Китаєм США та ЄС є дві основні тенденції. Тим часом Китай бачить США та ЄС як своїх головних конкурентів, що загрожують його власним геополітичним та економічним інтересам. Китай реагує на політику США щодо збереження гегемонії та європейську політику створення єдиного фронту для протидії китайському впливу. Це призводить до напружених відносин, торгових суперечок, суперечок щодо прав людини та суперечок щодо суверенітету.

Тим часом Китай також бачить США та ЄС як важливих партнерів у сферах економіки, технологій та культури. Китай прагне прискорити свій розвиток у співпраці зі світовими лідерами. Він передбачає, що США та ЄС

мають технологічні переваги та доступ до ринку, необхідні для їх власного економічного зростання. Тому Китай прагне будувати торговельні зв'язки та інвестиційне партнерство. Існують також дві суперечливі думки щодо сприйняття Китаєм США та ЄС. З іншого боку, Китай розглядає Сполучені Штати та ЄС як держави, які прагнуть утвердити свій статус гегемона та обмежити вплив Китаю у світі. Вона протистоїть американській стратегії «повернення до Азії» та європейській політиці «говорити одним голосом» своїми власними стратегічними засобами та контрзаходами.

З іншого боку, Китай також розглядає США та ЄС як важливих партнерів, з якими слід співпрацювати в різних сферах. Він розуміє, що США та ЄС мають великі споживчі ринки та високі технологічні можливості. Тому Китай прагне залучити іноземні інвестиції, технології та знання для власного розвитку.

Тому уявлення Китаю про США та ЄС і сприйняття Китаєм цих країн є суперечливими та складними. Політичні, економічні та культурні фактори впливають на сприйняття та взаємодію між цими акторами. Вирішення цих протиріч потребує діалогу, взаєморозуміння та пошуку спільних інтересів.

Отже, дослідження конфліктів між сучасною самоідентифікацією Китаю та його сприйняттям на світовій арені розкриває складну взаємодію чинників, які формують ідентичність країни та її глобальний імідж. Протягом своєї історії Китай зазнав значних трансформацій, пройшовши шлях від стародавньої цивілізації до сучасної національної держави зі значним економічним зростанням і зростаючим глобальним впливом. Цей перехід призвів до конфлікту між самосприйняттям Китаю і тим, як його сприймає міжнародна спільнота.

Сучасна самоідентифікація Китаю ґрунтується на глибокому почутті національної гордості та бажанні відновити свою історичну позицію глобальної держави. Швидкий економічний розвиток країни, технологічний прогрес і акцент на культурній спадщині сприяли формуванню образу Китаю

як нації, що відроджується, впевненої у своїй здатності впливати на світову політику.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. А.В. Меліксетова та ін. Історія Китаю; Підручник / За редакцією А.В. Меліксетова. - 2-е вид., Испр. і доп. - М.: Изд-во МГУ, Вид-во «Вища школа». - 2002 рік, 736 с.
2. Булик М.В. та Гаврилова Н.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика Китаю в історичній ретроспективі; Навчальний посібник; Маріуполь – 2019 рік, 234 с.
3. Інтернет-ресурс «Зовнішня політика Китаю». URL: <http://ukrainian.cri.cn/chinaabc/chapter4/chapter40201.htm> (дата звернення: 18.12.2022)
4. Михайленко О. Г., Дзяд О. В. Зовнішня торгівля товарами Китаю: відновлення після пандемії. Економіка та держава. 2022. № 3. С. 29–42.
5. Побоченко Л.М. Прогнози розвитку світової економіки та роль КНР в глобальному економічному зростанні. «Сучасні проблеми глобалізаційних процесів в світовій економіці»: XII міжнародна науково–практична конференція, 11 листопада 2019 року: тези доп. – К.: НАУ, 2019.– С.105–108.
6. Рогач О.І., Підчоса О.В., Буз А.О. Торговельна війна між США і КНР: вплив на світову економіку та наслідки для України. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2021. Т.1. Вип. 149. С. 59—71.
7. Українець Л. А. Ініціатива «Пояс і шлях» як основа нарощування економічної експансії Китаю / Л.А. Українець // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». – 2019. – Випуск 24, Частина 3. – С. 109–113.
8. Виноградов А. "Однополярна Азія": китайський регіональний порядок. Світова економіка та міжнародні відносини. 2021 Т. 65. № 3. С. 23-32. - Перекл. з англ. URL: <https://doi.org/10.20542/0131-2227-2021-65-3-23-32> (дата звернення: 18.10.2022).

9. China: Economic and Political Overview // Trading Economics. – 2020. – Перекл. з англ. URL: <https://www.nordeatrade.com/en/explore-newmarket/china/economical-context> (дата звернення: 30.09.2022).
10. Більовська Ю. І. Доктрина «Трьох війн» КНР як глобальна стратегія впливу на міжнародній арені. Aviation in the XXI-st century — Safety in aviation and space technology : матеріали X Всесв. конгр., 28—30 верес. 2022 р. Київ : НАУ, 2022.
11. Президент США заявив про готовність застосувати військову силу для захисту Тайваню // Радіо Свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/newsbaiden-taiwan/31864308.html>. (дата звернення: 28.10.2022).
12. Китай, випередивши США, став першою економікою в світі URL: <http://www.ukrinform.ua/ukr/news/> (дата звернення: 15.06.2022).
13. China, ahead of the US, is the first economy in the world, availableat: Перекл. з англ. URL: <http://www.ukrinform.ua/ukr/new> (дата звернення: 16.07.2022).
14. Методичний посібник для студентів з курсу «Зовнішня політика США» / Укладачі: Дубовик В.А., Коваль І.М. – Одеса, 2000. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11320/%D0%9A%D1%83%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%BE%20%D0%B4%D0%B8%D1%81.pdf?sequence=5&isAllowed=y> (дата звернення: 26.10.2022).
15. Аналітичний центр ADASTRA "М'яка сила як інструмент зовнішньої політики Китаю" 2021 рік. URL: <https://adastra.org.ua/blog/myaka-sila-yak-instrument-zovnishnoyi-politiki-kitayu> (дата звернення: 10.02.2022).
16. US foreign policy: the search for a new role / Ed. by Art R. J., Brown S. – N.Y., 1993.
17. Mikheev V., Lukonin S. Kitai-Ssha: mnogovektornost' "torgovoi voiny" [China-USA: Multiple Vector of "Trade War"]. World economy and international relations, 2019, vol. 63, no. 5, ss. 57-66. [DOI: 10.20542/0131-2227-2019-63-

5-57-66]/ Світова економіка та міжнародні відносини, 2019, т. 63, № 5, сс. 57-66.

18. Мозіас П., Яковлева В. Зовнішньоторговельна політика Китаю після приєднання до СОТ. Світова економіка та міжнародні відносини. 2009. № 12. С. 64-68. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29196/1/Diadiura_bakalrv.pdf (дата звернення: 11.06.2022).
19. Бузаров А. І. Основні вектори зовнішньої політики Китаю в 2018 р. URL: <https://sinologist.com.ua/buzarov-osnovni-vektory-zovnishnoyi-polityky-kytayu-v-2018-r/> (дата звернення: 17.03.2022).
20. Департамент доступу до ринків та взаємодії з СОТ «Огляд торговельної політики КНР». URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=3d18eb02-0cd5-4a37-bdd5-7cd2cf9dcf1d&title=OgliadTorgovelniPolitikiKitaiskoiNarodnoiRespubliki> (дата звернення: 19.09.2022).
21. A Special Partnership With the UN: An Asian Perspective. Перекл. з англ. URL: <https://www.un.org/en/chronicle/article/special-partnership-un-asian-perspective> (дата звернення: 16.11.2022)
22. Китай у світовій політиці: Політика, процеси, перспективи" Девіда Б. Х. Деноуна. URL: https://books.google.com.ua/books?id=vi8T6tNHn74C&pg=PA160&lpg=PA160&dq=China+in+World+Politics:+Policies,+Processes,+Prospects%22+by+David+B.+H.+Denoon&source=bl&ots=B1AssXcZo5&sig=ACfU3U2jxxaqtBgL9uGqQ5sovg-cnQTbtg&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwiFie6oj6_AhXksIsKHe-yAP0Q6AF6BAgbEAM#v=onepage&q=China%20in%20World%20Politics%3A%20Policies%2C%20Processes%2C%20Prospects%22%20by%20David%20B.%20H.%20Denoon&f=false (дата звернення: 17.04.2022)

23. Rethinking Chinese National Identity. Elina Sinkkonen University of Oxford. 2014 330 сс. Перекл. з англ. URL: https://ora.ox.ac.uk/objects/uuid:89137b0a-ab44-45ee-b1e0-32c251a967a3/download_file?file_format=application%2Fpdf&safe_filename=THESIS02&type_of_work=Thesis (дата звернення: 15.09.2022)
24. «China: On the Brink of War with America? US vs China War & Military Documentary» Перекл. з англ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=JaBmtDHA6p8> (дата звернення: 01.02.2022)
25. «China vs USA military power comparison 2023 | USA vs China military power | world military Power» Перекл. з англ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=n7Ed14cHYFY> (дата звернення: 12.01.2022)
26. Article by Joshua Kurlantzick "China's Growing Attempts to Influence U.S. Politics" 2022 у. Перекл. з англ. URL: https://www.cfr.org/article/chinas-growing-attempts-influence-us-politics?gclid=EAIaIQobChMIzY3I45Cv_wIVHACiAx0iugHzEAAyAiAAEgKMuPD_BwE (дата звернення: 15.03.2023)
27. "Торгові війни в Китаї та спостереження за китайськими тарифами" URL: https://reshoringinstitute.org/china-trade-wars-and-china-tariff-watch/?gclid=EAIaIQobChMIItL3a5ZGv_wIVyBB7Ch2erwHrEAAyAyAAEgKUXPD_BwE (дата звернення: 06.02.2023)
28. «China, the EU and other Members Submit Joint Proposal to the WTO to Promote the Selection of Members of the Appellate Body». Перекл. з англ. URL: http://eu.china-mission.gov.cn/eng/ChinaEURelations/PO/201811/t20181129_8198287.htm (дата звернення: 19.08.2022)
29. «EU trade relations with China. Facts, figures and latest developments» Перекл. з англ. URL: <https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade->

- [relationships-country-and-region/countries-and-regions/china_en](https://elibrary.ivinas.gov.ua/4515/1/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BD%20%D0%BC%D1%96%D0%B6%20%D0%9A%D0%9D%D0%A0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%84%D0%A1.pdf) (дата звернення: 15.12.2022)
30. «Розвиток відносин між КНР та ЄС». URL: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/4515/1/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BD%20%D0%BC%D1%96%D0%B6%20%D0%9A%D0%9D%D0%A0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%84%D0%A1.pdf> (дата звернення: 22.10.2022)
31. Діана Гасюк. «Сі Цзіньпін пояснив, чим важливі відносини із ЄС». URL: <https://glavcom.ua/world/world-politics/vidnosini-mizh-kitajem-ta-jes-je-osnovoju-zovnishnoji-politiki-kitaju-si-tszinpin-919179.html> (дата звернення: 28.05.2022)
32. Дроботюк О.В. Еволюція розвитку економічної моделі КНР: інклюзивні інновації / О.В. Дроботюк // Україна–Китай». – К.: 2019. – №3 (17). – С. 32–45.
33. Побоченко Л.М., Карташов Р.О. Соціально–економічний профіль КНР//Fundamental and applied science – 2019: XIV International scientific and practical conference, October 30 – November 7, 2019 Economic science.: ENGLAND, 2019. – Т.8. – С. 35–37.
34. Сидоренко К.В. Стійкий розвиток підприємств у міжнародному економічному просторі. Монографія/За редакцією Ареф'євої О.В. – К.: ФОП Маслаков, 2018. – С. 50-65.
35. Лукін А. Американо-китайський конфлікт у світлі історії міжнародних відносин. Світова економіка та міжнародні відносини. 2021. Т.65. №1. с. 70-81.
36. Бомба сповільненої дії повномасштабного конфлікту з Тайванем вибухне ще під час правління Сі Цзіньпіна. Світ повинен бути до цього готовий // Борисфен Інтел. URL:

<https://bintel.org.ua/analytics/politics/bomba-spovilnenoyi-diyi-navkolotajvanyu/> (дата звернення: 29.08.2022)

37. Економіка проти Третьої світової. Чи зможуть санкції стримати Китай? // Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/05/3/686551/> (дата звернення: 30.10.2022).
38. Топчій Д. С. Вплив відносин між США і КНР на вирішення «тайванського питання» на сучасному етапі. Сходознавство. Актуальність та перспективи: 2021 рік : тези доповідей II Міжнар. наук-метод. конф., 19 бер. 2021 р. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. С. 154—156.
39. Сунь Чжуанчжі. Спрощення шляхів взаємодії між Китаєм і країнами Євразії в рамках «Поясу і Шляху» та особлива роль України // Україна – Китай. 2018. № 13. С. 20–23.
40. Кириченко О. А. Реформи і зовнішня торгівля. Політика і час. 1997. № 3. С. 34
41. Островський А.В. Китай на витку економічної реформи. Економічна реформа у КНР: межі століть / сост.: П.Б. Каменів. М: Інст Далекого Сходу РАН, 2008. С. 276